

Премијер Србије Александар Вучић изјавио је јуче да ће Србија прихватити сугестију из САД да смањи зависност од руског гаса, тако што ће се придружити гасоводу који има америчку подршку и који ће спровести гас из Азербејџана у Европу. У интервјуу за америчку агенцију АП током посете Тирани, Вучић је навео да је Србија по питању енергетске безбедности спремна да користи гас из више извора, што је, како је рекао, „веома важно за наше америчке пријатеље, такође”.

Како наводи АП, САД већ извесно време раде на томе да подстакну балканске земље да се окрену алтернативним изворима гаса, пре него да се надају изградњи гасовода, „Турски ток”, који би са истока довео руски гас на Балкан. Америчка агенција, већ уз објављивање првог цитата из интервјуа с Вучићем, навела је да подршка гасоводу под покровитељством САД представља велики политички заокрет Србије, која је традиционални савезник Русије.

У Београду је јуче одржан Европски бизнис конгрес, којим је председавао Алексеј Милер, први човек „Гаспрома”. Он је изјавио да је учешће руског гаса у европској потрошњи достигло прошле године 30 одсто, с тим што ће извоз гаса у земље ЕУ наставити да расте и наредних година.

Да је зависност Европе од руског гаса и даље врло велика, потврђује податак да је само од почетка ове године извоз „Гаспрома” порастао за пет одсто са тенденцијом даљег раста, рекао је Милер.

Што се тиче природног течног гаса, који се све чешће помиње као алтернатива руском гасу, последњих пет година његово коришћење је смањено за 18 одсто. Ако се то има у виду, поставља се питање из којих извора ће се Европа убудуће снабдевати гасом ако по сваку цену покушава да смањи зависност од руског гаса, упитао је Милер.

– Наш руски гас јесте и биће конкурентан и у даљој перспективи – нагласио је он.

Када је реч о гасоводу ТАП из Азербејџана Милер је истакао да се стално доводе у питање рокови за почетак испорука гаса овим гасоводом.

– Последња најава је да би прве количине азербејџанског гаса требало да крену 2021. а првобитно је било најављено да ће то бити 2017. Дакле сваке четири године помера се рок за још четири године што говори о „извесности снабдевања овим гасоводом”.

Интересантно је да Милер у јучерашњој својој презентацији није поменуо гасовод „Турски ток” који је тренутно актуелан и којим би, пошто је пропао гасовод „Јужни ток”, руски гас требало да дође до границе са Грчком и Турском.

Генерални директор „Србијагаса” Душан Бајатовић скептичан је да Америка може да постане велики извозник гаса као што се то Србији стално презентује.

– САД има велике резерве уљних шкриљаца из којих се добија гас, али та технологија прераде је толико скупа и угрожава екологију да је и Немачка већ донела одлуку да престане са оваквим начином производње гаса.

Бајатовић каже да је извесно да новог гаса за Европу неће бити, јер су залихе из налазишта Шах Дениз у Азербејџану мале да се задовоље потребе Европе. Бајатовић је упозорио на 2019. годину када ће Русија обуставити испоруке гаса Украјини због чега ће читаву југоисточна Европа па и Бугарска остати без гаса.

– Како нам се онда нуди правац снабдевања преко Бугарске као алтернатива садашњем начину снабдевања, када се Бугарска највише смрзавала 2008. године када је била обустављена испорука гаса Европи – пита Бајатовић.

Европи ће до 2030. односно 2035. недостајати од 40 до 60 милијарди кубика гаса.

Србија није земља која одлучује о томе који ће се гасовод градити нити како ће се финансирати, али је јасан став ове владе да је нашој земљи потребно више извора и праваца снабдевања гасом, изјавио је јуче Александар Антић, министар енергетике. Он је рекао да ово питање не треба политизовати већ схватити да је како Србији, тако и ЕУ потребан други извор и правац снабдевања гасом.

„То је патриотски одговор и одговорна позиција наше владе“, рекао је Антић. На новинарско питање колико се оваква изјава премијера Србије може допасти Русима, Антић је одговорио да не види да било коме може да се свиђа или не диверсификација извора и снабдевања гасом, јер је то циљ свих држава у Европи.

Он је подсетио да је током посете представника Азербејџана Србији отворено речено да гасна компанија која гради гасовод Тап на располагању има 16 милијарди кубика азербејџанског гаса, те да, ако Србија хоће да се снабдева из овог правца, са гасног поља Шах Дениз, треба то да потврди, а тај посао би био на комерцијалној основи.

„Приоритет Србије у овом часу је гасна интерконеција с Бугарском, одакле бисмо добијали око две милијарде кубика гаса годишње. До краја ове године биће дефинисан начин финансирања овог пројекта, а у плану је да 2016. почне градња овог гасовода“, објаснио је министар енергетике. Он очекује да ЕУ финансира овај пројекат, али су преговори још у току.

Што се тиче „Турског тока“ који иде од Русије до грчко-турске границе, Антић каже да није било озбиљних разговора о финансирању овог пројекта, али да Србија остаје при ставу да хоће да гради гасовод који је у складу са Трећим енергетским пакетом, у коме би Србија била транзитна земља, што је требало да буде и у случају са гасоводом „Јужни ток“.

Јасна Петровић-Стојановић

(Политика)